

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ НАРОДОЗНАВСТВА
ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ім. ІВАНА КРИП'ЯКЕВИЧА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА”

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Видається з 1998 р.

Випуск 23

Львів
Видавництво Львівської політехніки
2011

ББК ЮЗ (2=Ук)+Ф01(2Ук)+ТЗ(2Ук)0-45

У збірнику розглянуто різні аспекти суспільно-політичного розвитку України. Основну увагу приділено аналізу державотворчого процесу, що є серцевиною суспільного і політичного життя після набуття незалежності.

Для державних, політичних, громадських діячів, науковців та студентів.

**Рекомендувала Вчена рада Національного університету «Львівська політехніка»
(протокол № 40 від 22.02.2011 р.)**

Редакційна колегія:

Павлюк Степан – д-р іст. наук, професор, академік НАН України (Інститут народознавства НАН України), голова редколегії;

Литвин Микола – д-р іст. наук, професор (Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України), заступник голови редколегії;

Турчин Ярина – канд. політ. наук, доцент (Національний університет «Львівська політехніка»), відповідальний секретар;

Гетьманчук Микола – д-р іст. наук, професор (Львівський державний університет внутрішніх справ);

Денисенко Валерій – д-р політ. наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка);

Дещинський Леонтій – д-р іст. наук, професор (Національний університет «Львівська політехніка»);

Романюк Анатолій – д-р політ. наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка);

Мирський Рудольф – д-р філос. наук, професор (Національний університет «Львівська політехніка»);

Петрушенко Віктор – д-р філос. наук, професор (Національний університет «Львівська політехніка»);

Піча Володимир – д-р соціол. наук, професор (Національний університет «Львівська політехніка»);

Мельник Ігор – д-р політ. наук, професор (Видавництво «Світ»);

Карий Ігор – канд. філол. наук, доцент (Національний університет «Львівська політехніка»).

**Збірник наукових праць «Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку»
є фаховим виданням в галузі політичних наук
(постанова Президії Вищої атестаційної комісії України,
протокол № 2-05/9 від 14.11.2001 р.)**

**Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації,
серія КВ № 9284 від 25.10.2004 р.**

*Відповідальний за випуск Бучин Микола, канд. політ. наук, доцент
(Національний університет «Львівська політехніка»);*

*Науковий редактор Турчин Ярина, канд. політ. наук, доцент
(Національний університет «Львівська політехніка»)*

Адреса редколегії:

79013, Львів-13, вул. С. Бандери, 12

Національний університет «Львівська політехніка», кафедра політології

Веб-сторінки Збірника:

http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Univ/ (на сторінці Наукова періодика України);

http://vlp.com.ua/periodicals/collections/ukr_nac (на сторінці Видавництва Національного університету «Львівська політехніка»)

© Інститут народознавства, Інститут українознавства
ім. Івана Крип'якевича НАН України, 2011

© Національний університет
«Львівська політехніка», 2011

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ

Волинець Оксана. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО ПОСТУПУ У ПРАЦЯХ БЕНЕДИКТА ХVІ.....	3
Дорошенко Сергій. МЕНТАЛЬНІСТЬ ЯК ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНА ПІДСТАВА ДЛЯ АНАЛІЗУ ПОЛІТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ФРАНЦУЗІВ.....	9
Зелена Оксана. ПОГЛЯДИ ОСИПА НАЗРУКА НА ДЕРЖАВОТВОРЧУ ФУНКЦІЮ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ В УКРАЇНІ (1914 – 1920 рр.).....	16
Івасечко Ольга. ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УНР У ПОЛІТОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ Р. ЛАЩЕНКА.....	21
Мельникова Наталя. ФУНКЦІОНУВАННЯ МІФОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ У ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ: МІФОЛОГІЧНИЙ ЧАС І ПРОСТІР.....	26
Моспаненко Ірина. ПРЕДСТАВНИЦЬКА ДЕМОКРАТІЯ ТА МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ У ПОГЛЯДАХ ДЖ. СТ. МІЛЛЯ.....	32
Неліпа Дмитро. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ В ПОЛІТОЛОГІЇ (НА ПРИКЛАДІ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ).....	37
Плазова Тетяна. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДІЖНИХ ОБ'ЄДНАНЬ У 1894–1939 РР. У ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.....	42
Тишкун Юрій. ГЕНЕЗА ДЕРЖАВНОЇ БЮРОКРАТІЇ В НІМЕЧЧИНІ: ІСТОРІКО-ПОЛІТОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ.....	47
Турчин Ярина. ПРИНЦИП САМОВИЗНАЧЕННЯ НАРОДІВ У ПОЛІТИЧНІЙ КОНЦЕПЦІЇ О. ЕЙХЕЛЬМАНА.....	53
Четверікова Лариса. ПОЛІТИЧНА НАУКА ТА ПРОБЛЕМА ІДЕОЛОГІЇ.....	60

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ

Бучин Микола. АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ГОЛОСУВАННЯ ЯК ЧИННИК, ЩО СПРИЯЄ РЕАЛІЗАЦІЇ АКТИВНОГО ВИБОРЧОГО ПРАВА ГРОМАДЯН.....	66
Виговський Дмитро. МОДЕЛІ ЗАХИСТУ ГРУПОВИХ ІНТЕРЕСІВ ТА ЇХ РОЗВИТОК В УКРАЇНІ.....	71
Ільницька Уляна. ПАРЛАМЕНТСЬКА ОПОЗИЦІЯ ЯК ІНСТИТУЦІЙНИЙ АСПЕКТ КОНТРОЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ПАРЛАМЕНТУ.....	76
Кравчук Ольга. ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	85
Кукарцев Олег. РЕФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ПАРЛАМЕНТСЬКОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА РЕГІОНІВ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ.....	90
Кулеба Оксана, Бучин Микола. АБСЕНТЕЇЗМ ЯК ФОРМА НИЗЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ УЧАСТІ.....	98
Кучма Леся. ПОЛІТИЧНА ОСВІТА ТА ЇЇ РОЛЬ У КОНТЕКСТІ ОСНОВНИХ СТРАТЕГІЙ ПРОТИДІЇ МАНІПУЛЮВАННЮ.....	102
Олефіренко Ольга. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	108
Пасічний Роман. АКТИВІЗАЦІЯ ПРАВОРАДИКАЛЬНИХ РУХІВ УКРАЇНИ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ.....	114
Подвірна Наталя. УМОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ.....	118
Рутар Ганна. РОЗВИНЕНЕ ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОСТІ ПОЛІТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	123
Яцишин Уляна. РОЛЬ ЦЕРКВИ І ДУХОВЕНСТВА У ВИБОРЧОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	128

ГЕОПОЛІТИКА ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Івахів Олег. ГЕОПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄВРОАЗІЙСЬКОГО РЕГІОНУ.....	134
---	-----

Качан Олег. КОНФЛІКТОГЕННІ ТА ГЕОПОЛІТИЧНІ НАСЛІДКИ ЗМІН В ЕТНІЧНОМУ БАЛАНСІ КРАЇН ТА РЕГІОНІВ.....	139
Кузьбіда Малгожата. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДОКТРИНИ В ГЛОБАЛЬНІЙ ТЕОРІЇ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.....	145
Панчак-Бялоблоцка Наталя. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА СКЛАДУ ВЕРХНІХ ПАЛАТ У ПАРЛАМЕНТАХ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ	149
Троян Ірина. ТРАНСФОРМАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	158

ЕТНОПОЛІТОЛОГІЯ ТА ЕТНОДЕРЖАВОЗНАВСТВО

Луцишин Галина. ЧИННИКИ КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ	165
Шипка Наталя. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕТНОНАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	170
Щерба Оксана. КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ СКЛАДОВА ДІЯЛЬНОСТІ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В УКРАЇНІ	175

РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ

Гетьманчук Микола, Гайворонюк Наталя. КОМПЛЕКСНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ В УКРАЇНІ	180
---	-----

CONTENT

THEORY AND HISTORY OF POLITICAL SCIENCE

Oksana Volynets. THE ANALYSIS OF CIVILISATION PROGRESS IN THE WORKS OF BENEDICT XVI	3
Sergij Doroshenko. THE MENTALITY FROM THE POINT OF THEORETICAL AND METHODOLOGICAL GROUNDS OF ANALYSIS OF POLITICAL THOUGHT OF FRENCH'S	9
Oksana Zelena. JOSEPH NAZARUK'S VIEW ON STATEMAKING FUNCTION OF MILITARY UNITS IN UKRAINE (1914 – 1920).....	16
Olga Ivasechko. FOREIGN-POLICY GUIDELINES OF THE DEVELOPMENT OF UPR IN POLITICAL SCIENCE RESEARCH OF R. LASHCHENKO	21
Natalja Melnykova. THE FUNCTIONING OF MYTHOLOGICAL CONSCIOUSNESS IN THE POLITICAL REALM: MYTHOLOGICAL TIME AND SPACE.....	26
Iryna Mospanenko. REPRESENTATIVE DEMOCRACY AND LOCAL GOVERNMENTS IN J. S. MILL'S VIEWS	32
Dmytro Nelipa. BASIC PRINCIPLES OF USE OF SYSTEM ANALYSIS IN POLITICAL SCIENCE (FOR EXAMPLE THE STUDY OF NATIONAL SECURITY SYSTEM	37
Tetyana Plazova. SOCIAL AND POLITICAL ACTIVITY OF YOUTH ASSOCIATIONS IN WESTERN UKRAINE IN 1894–1939.....	42
Jurij Tyshkun. THE GENESIS OF STATE BUREAUCRACY IN GERMANY: HISTORICAL AND POLITICAL SCIENCE ANALYSIS	47
Yaryna Turchyn. PRINCIPLE OF SELF-DETERMINATION OF PEOPLES IN THE POLITICAL CONCEPT OF O. EISENHORN	53
Larysa Chetverikova. POLITICAL SCIENCE AND PROBLEMS OF IDEOLOGY	60

POLITICAL INSTITUTION AND PROCESSES

Mykola Buchyn. ALTERNATIVE METHODS OF VOTING AS A FACTOR THAT PROMOTES THE REALIZATION OF ACTIVE ELECTORAL CITIZEN RIGHT	66
Dmytro Vyhovskyy. MODELS OF THE GROUP INTERESTS REPRESENTATION AND ITS DEVELOPMENT IN UKRAINE.....	71
Uljana Ilnytska. PARLIAMENTARY OPPOSITION AS AN INSTITUTIONAL ASPECT OF PARLIAMENT'S CONTROL FUNCTION	76
Olga Kravchuk. THE SPECIALITY OF NATIONAL SAFETY OF UKRAINE	85
Oleg Kukarcev. REFORMING OF THE MACHINERY OF PARLIAMENTARY REPRESENTATION OF REGIONS IN CONTEMPORARY UKRAINE	90
Oksana Kuleba, Mykola Buchyn. ABSENTEEISM AS THE FORM OF LOW POLITICAL ACTIVITY	98
Lesja Kuchma. POLITICAL EDUCATION AND ITS ROLE IN THE MAIN STRATEGIES OF AN OVERCOMING OF THE MANIPULATION	102
Olga Olefirenko. FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF THE NATIONAL ENVIRONMENTAL POLICY	108
Roman Pasichnyy. REVITALIZATION OF THE RADICAL RIGHTMOVEMENTS IN UKRAINE: CAUSES AND CONSEQUENCES.....	114
Natalja Podvirna. TERMS OF THE EFFECTIVENESS OF MANAGEMENT DECISIONS	118
Ругар Галина. DEVELOPED CIVIL SOCIETY AS FACTOR OF EFFICIENCY OF POLITICAL MANAGEMENT.....	123
Uljana Jacyshyn. THE ROLE OF CHURCH AND CLERGY IN THE ELECTORAL PROCESS OF UKRAINE	128

GEOPOLITICS AND INTERNATIONAL RELATIONS

Oleg Ivahiv. GEOPOLITICAL ASPECTS OF COLLABORATION OF UKRAINE WITH THE COUNTRIES OF EUROASIAN REGION	134
--	-----

Oleg Kachan. CONFLICT-INDUCING AND GEOPOLITICAL CONSEQUENCES OF SHIFTS IN ETHNIC BALANCES OF STATES AND REGIONS.....	139
Malgorzata Kuzbida. CONCEPTIONS OF THE UKRAINIAN POLITICAL DOCTRINE IN THE GLOBAL THEORY OF INTERNATIONAL RELATIONS.....	145
Natalja Panczak-Bialoblocka. FEATURES OF UPPER HOUSES' FORMATION AND COMPOSITION IN CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN PARLIAMENTS.....	149
Iryna Troyan. TRANSFORMATION OF STATE SOVEREIGNTY IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION.....	158

ETHNICAL POLITOLOGY AND ETHNICAL STATE STUDIES

Halyna Lutsyshyn. FACTORS OF CONSOLIDATION OF UKRAINIAN NATION.....	165
Natalija Shypka. PECULIARITIES OF FORMING CURRENT STATE ETHNONATINAL POLITICS OF UKRAINE.....	170
Oksana Shcherba. CULTURAL AND EDUCATIONAL CONSTITUENT OF CRIMEAN TATARS COMMUNITY ACTIVITY IN UKRAINE.....	175

REVIEW AND CRITIQUE

Mykola Hetmanchuk, Natalia Haivoronyk. INTEGRATED RESEARCH RESOURCES FEATURES OF ELECTION CAMPAIGN IN UKRAINE.....	180
---	-----

Наукове видання

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Видається з 1998 р.

Випуск 23

Редактор *Ольга Грабовська*

Комп'ютерне верстання *Наталії Максимюк*

Художник-дизайнер *Уляна Келеман*

Здано у видавництво 12.03.2011. Підписано до друку 25.04.2011.

Формат 60×84^{1/8}. Папір офсетний. Друк на різнографі.

Умовн. друк. арк. 15,2. Обл.-вид. арк. 17,8.

Наклад 100 прим. Зам. 110204.

Видавець і виготівник: Видавництво Львівської політехніки
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 751 від 27.12.2001 р.

вул. Ф. Колесси, 2, Львів, 79000

тел. +380 32 2582146, факс +380 32 2582136

vlp.com.ua, ел. пошта: vmr@vlp.com.ua